

Тимофійшин Іван

к.с.-г.н., доцент, професор кафедри
Подільський державний аграрно-технічний університет
Кам'янець-Подільський, Україна

ПОРІВНЯЛЬНА ОЦІНКА ВОВНОВОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ЯРОК ПІВНІЧНОКАВКАЗЬКОЇ ТА АСКАНІЙСЬКОЇ М'ЯСО-ВОВНОВИХ ПОРІД ОВЕЦЬ НА ПОДІЛЛІ

Вівчарство – галузь тваринництва від якої отримують різноманітну продукцію: дієтичну ягнятину, молоко для виготовлення делікатесних твердих сирів та бринзи, а також незамінну сировину для текстильної промисловості – вовну, овчини, смушки та шкіри, вироби з яких за гігієнічними властивостями не мають аналогів, сприяють збереженню здоров'я і продовженню життя людини [1, 2].

Завдяки високим біологічно-господарським якостям овець та енергозберігаючій технології виробництва вовни в умовах ринку, вівчарство стає однією з конкурентноспроможних галузей тваринництва.

В останні роки в Україні виведено ряд нових типів і порід (таврійський в асканійській тонкорунній породі, приазовський та кримський – у цигайській, українська м'ясо-вовнова порода з кросбредною вовною, асканійська каракульська порода, українська гірськокарпатська та інші), які за продуктивністю можуть конкурувати з породами овець світових стандартів [1]. Наразі на Поділлі розводять північнокавказьку м'ясо-вовнову, асканійську м'ясо-вовнову породу овець з кросбредною вовною [3, 4], породи прекос, *мериноландшаф німецької селекції* та інші [5]. Звідси, науковців та практиків цікавить, яку саме породу овець розводити у нашій зоні.

Тому метою досліджень було вивчення вовнової продуктивності ярок північнокавказької м'ясо-вовнової та асканійської м'ясо-вовнової порід овець з кросбредною вовною.

Експериментальна частина роботи проведена на базі племінного репродуктора СВК «Лабунський» Полонського району Хмельницької області протягом 2016-2017 років. Дослідження проводились вперше в зоні Поділля України.

Вихідним матеріалом послужили чистопородні барани-плідники та вівцематки північнокавказької та асканійської м'ясо-вовнових порід, яких розводять у даному господарстві. Підбір маток для дослідів проводився за принципом груп – аналогів за такими показниками: жива маса, настриг, довжина і тонина вовни.

Для проведення дослідів було сформовано дві одновікові групи ярок по 10 голів, перша (I) – північнокавказька м'ясо-вовнова порода, друга (II) – асканійська м'ясо-вовнова порода з кросбредною вовною (асканійський кросбред).

Всі матки і ярки знаходились в однакових умовах годівлі і утримання. Барани-плідники утримувалися в отарі окремо від інших статевих груп овець. Осіменіння овець проводили ручним паруванням при рівномірному навантаженні маток на одного барана.

Настриг вовни у ярок враховували індивідуально під час весняної стрижки. Зразки вовни для лабораторних досліджень брали перед стрижкою за допомогою спеціальних вилок. Вихід і настриг митої вовни визначали за методикою Г. А. Куца та

інші [6].

Для встановлення економічної ефективності проведених досліджень застосовували розрахунковий метод з використанням первинних матеріалів господарської діяльності вівцеферми, річних звітів, документів зоотехнічного і племінного обліку, цін на вовну.

Матеріали досліджень опрацювали методом варіаційної статистики із застосуванням персонального комп'ютера.

Встановлено, що настриг немитої вовни у ярок асканійської м'ясо-вовнової з кросбредною вовною склав 4,0 кг, що більше на 8,1% у порівнянні з ярками північнокавказької м'ясо-вовнової породи, де цей показник склав 3,7 кг. При цьому ця різниця була достовірною. Слід відмітити про високий ступінь мінливості (10,4-10,9%) за настригами немитої вовни у піддослідних тварин, що свідчить про їх високий генетичний потенціал, який проявляється в оптимальних умовах годівлі і утримання.

Для визначення настригів митої вовни, нами лабораторним шляхом визначено вихід митої вовни в піддослідних ярках асканійської та північнокавказької м'ясо-вовнових порід.

Експериментальні дані свідчать, що за настригом вовни у митому волокні ярки асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною переважають на 13% ярки північнокавказької м'ясо-вовнової породи, при цьому ця різниця була достовірною.

Необхідно зазначити, що найвищий вихід митої вовни відмічається у ярках асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною, який становить 64,7%, а у північнокавказької м'ясо-вовнової – 61,5%. Слід відмітити, що за виходом митої вовни ярки асканійської м'ясо-вовнової породи достовірно переважали ярки північнокавказької породи. Таким чином, настриги у ярки асканійської м'ясо-вовнової породи виявились вищими у порівнянні з ярками північнокавказької м'ясо-вовнової породи. Це пояснюється тим, що для асканійської м'ясо-вовнової породи овець з кросбредної вовною властиве чітке успадкування продуктивних ознак як при чистопородному розведенні, так і при схрещуванні з іншими породами.

Отже, у господарстві, з метою збільшення настригів вовни кращої якості необхідно розводити та збільшувати кількість овець асканійської м'ясо-вовнової породи з кросбредною вовною.

Список використаних джерел

1. Штомпель М. В., Вовченко Б. О. Технологія виробництва продукції вівчарства. Київ : Вища освіта, 2005. 343 с.
2. Сухарльов В. О., Дерев'янка О. П. Вівчарство. Харків : Еспада, 2003. 256 с.
3. Тимофійшин І. І. Перспективи розвитку вівчарства Хмельниччини: *Матеріали V міжнародної науково-практичної конференції. Зоотехнічна наука: історія, проблеми, перспективи*, 2015. С. 119-121.
4. Тимофійшин І. І., Димчук А. В. Настриги та фізико-механічні властивості вовни помісних ярків північнокавказької м'ясо-вовнової породи овець. *Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія «Технологія виробництва і переробки продукції тваринництва»*; редкол. : С. М. Ніколаєнко (відп. ред.) та ін. Київ, 2016. Вип.236. С. 286-294.
5. Чорномиз Т. О., Лесик О. Б., Похивка О. Б., Тимофійшин І. І., Гурскіс Л. Л.

Показники продуктивності овець м'ясо-вовнової породи мериноландшаф німецької селекції в умовах західного регіону. *Збірник наукових праць ПДАТУ*. 2014. Вип. 22. С. 108-113.

6. Куц Г. А. Исследования тонкой и полутонкой шерсти : Методические рекомендации. Белгород, 1980. 72 с.

Ткаченко Сергій

к.б.н., доцент

Ткаченко Марина

к.с.-г.н., доцент

Білоцерківський національний аграрний університет
Біла Церква, Україна

ВЗАЄМОЗВ'ЯЗОК МІЖ ОЗНАКАМИ МОЛОЧНОЇ ПРОДУКТИВНОСТІ ЗА ПОПЕРЕДНЬОЇ ОЦІНКИ КОРІВ МОЛОЧНИХ ПОРІД

Важливим значенням в підвищенні якості молока є пошук шляхів ранньої оцінки великої рогатої худоби за продуктивністю.

Більшість авторів виявили високий зв'язок ($r = +0,76 - +0,95$) між надоем, білком та жиром у молоці за перші шість місяців та всю першу лактацію [2, 4, 5, 6].

В зв'язку з цим більшість дослідників рекомендують проводити попередню оцінку за частину лактації. Використання для селекційних цілей за перші 6 місяців першої лактації дозволить скоротити період між поколіннями приблизно на 10%, що компенсує деяке зниження витрат при даному методі достовірності селекційних оцінок [1, 3, 7].

В зв'язку з розробленою оцінкою корів за продуктивністю за частину лактації (180 діб) необхідно вивчити взаємозв'язок між продуктивністю за перші шість місяців лактації і всю повну першу лактацію між: надоем $\times$ жиром; надоем $\times$ білком; білком $\times$ жиром в межах 6 місяців та повної першої лактації.

Дослідження були проведені за даними продуктивності первісток ПСП «АФ» Світанок» ($n = 96$ голів) та ТОВ «Сухоліське» ($n = 114$ голів).

За період оцінки продуктивність первісток становила в ПСП «АФ» Світанок» за надоем – 5902-6924 кг, вмістом жиру в молоці – 3,69-4,05%, білку – 3,05-3,34%, в ТОВ «Сухоліське» дані показники наступні: надій – 5525-5785 кг, вміст жиру в молоці – 3,51-3,77%, білку – 3,07-3,26%.

Коефіцієнти мінливості за період досліджень варіювали на рівні 14-20% за надоем, 4-7% за вмістом жиру, 4-9% за вмістом білку.

Дослідження вказали на те, що незалежно від пори року розтелення корів спостерігається високий взаємозв'язок між продуктивністю за перші 180 діб і 305 діб першої лактації як в ПСП «АФ» Світанок», так і в ТОВ «Сухоліське».

Коефіцієнт кореляції між надоем 180 діб та надоем за 305 діб лактації в ПСП